

Συγγράμματα τοῦ Ἱεροθέου, συγκεχυμένοις ὀνόμασιν, ἀναφέρει ὁ Χρονογράφος, θαυμασθέντα καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν Τούρκων.

Μελέτιος Πηγᾶς.

Ἐγεννήθη ἐν Κρήτῃ μεταξὺ τοῦ 1535 καὶ 1540 ἐξ ἐπισήμων γονέων καὶ ἐκπαιδευθεὶς ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τὰ τε ἑλληνικὰ καὶ λατινικὰ παρὰ τῷ ἱερομονάχῳ Βλαστῷ μετέβη εἰς Πατάβιον πρὸς ἐντελεστέραν ἐκπαίδευσιν. Περαιώσας δὲ καὶ ἐνταῦθα τὰς σπουδὰς ἐπανεκάμφεν ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, καὶ τὸ μοναχικὸν ὑποδυθεὶς σχῆμα κατετάχθη εἰς τὴν ἐπίσημον καὶ ἀρχαίαν μονὴν τοῦ Ἀγγαράθου, ἡγουμενεύοντος τότε Σιλδέστρου τοῦ μετέπειτα πατριάρχου Ἀλεξανδρείας· ἐκεῖθεν μετ' οὐ πολὺ ἐξελθὼν ἐκήρυττεν ἀνὰ πᾶσαν τὴν νῆσον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ Κρήτες ἐκτιμῶντες τὰς χριστιανικὰς ἀρετὰς καὶ τὴν εὐρείαν μάθησιν τοῦ συμπατριώτου των παρεκάλεσαν τὸν Μελέτιον νὰ διδάξῃ εἰς τὸ σχολεῖον· ἀκολούθως μεταβὰς παρὰ τῷ πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας Σωφρονίῳ προήχθη εἰς τὸ τοῦ πρωτοσυγγέλου ἀξίωμα.

Ἐπειδὴ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἀνεφάνη ἡ περὶ τὸ καθιερωμένον Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον καινοτομία τοῦ πάπα Γρηγορίου, ὁ Μελέτιος, κατὰ προτροπὴν τοῦ Σιλδέστρου, συνέγραψε περὶ τοῦ πάσχα, καὶ ἕτερον Ἀλεξανδρινὸν τόμον ἐπονομάσας πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐκδοθέντος, ἀπέστειλεν ἀμφοτέρω πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ῥωσσίας Θεόδωρον μετὰ προτεταγμένης λατινιστὶ ἐπιστολῆς.

Ἐν ἔτει 1585—6, ἐπειδὴ ὁ οἰκουμενικὸς θρόνος ἔπαυσε τὰ πάνδεινα, ὁ Μελέτιος, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ ἐπιβάτου πατριάρχου Θεολήπτου, μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα διέμεινε τρία ἔτη διδάσκων κατ' οἶκον μὲν τινὰς τῶν φίλων τὴν ἕξω σοφίαν, ἐπ' ἐκκλησίας δὲ κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Ὁ πατριάρχης Σιλδέστρος εἰς βαθὺ φθᾶς γῆρας προσεκάλεσεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τὸν Μελέτιον ἵνα τὸν ὀρίσῃ διάδοχον ἐν τῷ πατριαρχεῖῳ. Ὁ Πηγᾶς ἠρνήθη, πλὴν ἀλλ' ὅμως αἰ μέχρι δακρύων παρακλήσεις τοῦ ἐναρέτου γέροντος ἔπεισαν αὐτὸν ἵν' ἀναδεχθῇ τὸ βαρὺ φορτίον, καὶ τὴν 5 Ἰουλίου 1590, ἀποθανόντος τοῦ Σιλδέστρου, χειροτονήθη ὁ Μελέτιος πατριάρχης Ἀλεξανδρείας.

Τῷ 1597, ἐποθανόντος τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Θεοφάνους τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν, οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχιερεῖς προσεκάλεσαν